

MÚLT ÉS JELEN TALÁLKOZÁSA - A SZIGET FESZTIVÁLON -

A nyár a zenei fesztiválok időszaka, ezek közül is kiemelkedik a minden év augusztusában megrendezett Sziget fesztivál, melynek a budai Hajógyári Sziget ad otthont. Az eseményen képviselheti magát szinte minden könnyűzenei műfaj, világhírű külföldi előadók mellett a magyar zenei élet nagyjai is fellépnek.

A fesztivál egyik érdekes színfoltja a Múzeumi Negyed, amelynek keretében idén 16 múzeum valamint a Kodolányi János Főiskola mutatkozott be a nagyközönségnek, számos, a látogatók érdeklődésére számot tartó programon keresztül. Amikor az Emlékpont 2011 tavaszán felkérését kapott, hogy saját programokkal képviseltesse magát, Blazovich Péter – az intézmény vezetője – azonnal felkarolta a kezdeményezést. Az eseményre 2011. augusztus 10-15-e között került sor.

Érdekes volt látni, hogy a szórakozni vágyó, koncertekre érkező ifjúság mekkora érdeklődéssel fordult az intézmény által szervezett programok felé. Az alapkonceptió az volt, hogy az Emlékpont-sátorba betérő látogatók a különböző játékok és az installáció hangulatának segítségével átéljék a kommunista korszak hangulatát. Az intézmény szlogenje „Szolgálj a rendszert!” volt, amit a sátorba betérők szívesen meg is tettek.

Örömmel öltötték magukra az 1950-es évek nemek közti egyenjogúsítási törekvéseinek legszebb példáinak, a traktoros lányoknak az öltözetét. Ezt a 21. századi technika segítségével le is fényképezték mobiltelefonjaikkal, hogy az így készített képeket elküldjék barátaiknak. A külföldről érkező fiatalokra az újdonság erejével hatott, hogy a kádári Magyarországon létezett egy úgynevezett úttörő mozgalom. Azért, hogy könnyebben beleélhessék magukat az úttörők helyzetébe, felpróbálhatták azok egyenruháját is. Végül tagsági igazolvány kitöltésével a szervezet tagjaivá válhattak.

Az elmélyültebb szigetlakóknak lehetőségük volt arra, hogy az Emlékpont munkatársai által összeállított rejtvényt megoldják. Ehhez szükség volt a cirill betűk ismeretére, bár a feladathoz segítséget nyújtottak a közgyűjtemény dolgozói. Az előző rendszerben gyakran bevetett, és ezúttal a korszakra jellemző tárgyakban (rádiós lámpa, Lenin-mellszobor, tárcsás telefon) elrejtett lehallgatókészülékeket ábrázoló képek megkeresése szintén vidám perceket okozott a feladatra vállalkozóknak.

A fenti játékok megoldásáért jutalom járt: felfújt léggömbökbe nyereményekre jogosító cédulákat tettünk, ami alapján a nyereményeket a helyszínen át lehetett venni. A nosztalgikus emlékeket előcsalagató, és a szocialista édesipart idéző tejkaramella, Sport szelet és zselés cukor; valamint az ingyenes Emlékpont-látogatásra jogosító jegyek osztatlan sikert arattak.

A folyamatos zajló programjainkat három délutáni beszélgetéssel egészítettük ki.

Augusztus 10-én délután kezdettel, a Múzeumi Negyed fellépőinek helyet adó színpadon (a Kelet-Európai Vurstli nagyszínpadán), Égető Gyula, a Rádió 7 és a Promenádnál hírtörténet vezetőjének moderálásával, a hódmezővásárhelyi születésű Fenyvessy Félix Lajos költő és Hézsó Ferenc festőművész beszélgettek „Bohémelet az alföldi művészvárosban” címmel. A helyszín hangulatához illő, humoros anekdotákkal elevenítették fel az előző rendszer helyi művészeinek világát, a hozzájuk kapcsolódó érdekes történeteket. Hézsó Ferenc bemutatta az Ady Endre által „Paraszt Párizsban” titulált település szocializmus alatt is pezsgő kulturális életét, az 1954 óta létező, országos hírnévnek örvendő Őszi Tárlatok hangulatát.

A következő pódiumbeszélgetésre augusztus 12-én került sor a „Hálózat hálójában” címmel, melynek keretében Mészáros Tamás az Emlékpont munkatársa és Boér Zoltán történész, a szigoruantitkos.hu honlap szerkesztője mutatta be Hódmezővásárhely múltját az államvédelmi szervek szemszögéből. Bevezetőjükben röviden összefoglalták a hírszerzés emberiséggel egyidős történelmét, majd összehasonlították a diktatórikus rendszerek, az élet minden területét felügyelő állambiztonsági szervezeteinek és a polgári, demokratikus államok titkos szolgálatainak tevékenységét.

Az utolsó alkalomra Diviki Sándort hívtuk meg vendégként, aki az 1960-as évek zenei életéről, a vásárhelyi fiatalságról beszélt, valamint arról, hogy milyen lehetőségei voltak egy zenekarnak helyi szinten a korszakban. Lelkesedése, érdekes történetei és az általa a Szigetre vitt dalok jónéhány látogatót arra készítettek, hogy megálljanak, és meghallgassák a vele készült beszélgetést. Zenei aláfestésként felcsendült néhány rockabilly és rock and roll klasszikus.

Az Emlékpont sátrába betérő hazai- és külföldi látogatók képet kaphattak a kádári Magyarország, azon belül is Hódmezővásárhely történetéről és reményeink szerint kedvet kaptak városunk és intézményünk alaposabb megismeréséhez.

Sass Szilvia és Baló Péter

NÉMETH LÁSZLÓ ÖTVENHATJA

A Nemzet Írója
a Nemzet Forradalmáról

„A magyar forradalom egyike azoknak az eseményeknek, amelyek megváltoztatják megállapodottnak hitt fogalmainkat – s új, mélyebb értelmet adnak az annyiszor értelmezettnek.”

(Németh László)

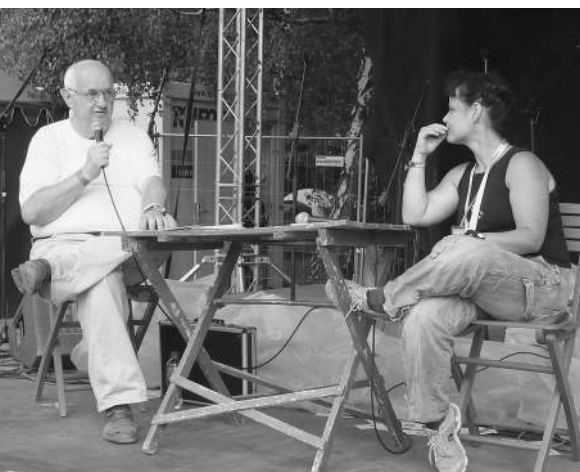
Néhány évtizeden át kallódó, megsárgult iratcsomó Németh László hagyatékából. A nehezen olvasható, több helyen elmosódott A/5-ös kéziratot az író leánya, Judit rendezte sajtó alá; az előző Görömbei András munkája. Ötvenöt évvel a forradalom kitörését, kiteljesedését, majd vérbefojtását – egyben az írás megszületését – követően összeáll az 1956 csodáját, eszenciáját és sok szempontú, árnyalt értelmezését adó mű, Németh László A magyar forradalomról című könyve. A kötet első nyilvános hazai bemutatójára az író szeretett városában, Hódmezővásárhelyen, lányai részvételével került sor az Emlékpontban.

A történeti tárgyú munkákat gyakran jellemzik hiánypótló jelzővel. Németh ötvenhatos írásai azonban több szempontból is azok, sőt túl is mutatnak e sokszor lehasznált kifejezésen. Hiánypótló, mivel egészen más értelmezést ad a Németh László-i életműnek (1957. Kossuth-díj, 1959. utazás a Szovjetunióban), valamint az első és legteljesebb képet adja az 1956-os forradalomnak. Ha a kézirat nem „veszett volna el”, ma ezt a művet tekintenénk a forradalom hiteles és átfogó összegzésének – mondta Füzi László irodalomtörténész, a Németh László Társaság elnöke a bemutatóon. Az írások, tanulmányok, jegyzetek és vázlatok egyésbe foglalják Németh László ötvenhatját. Megjelenik a vidék forradalma Szigligeten (Magam helyett folytatása és lezárása), újságcikkek '56. november első napjaiból, a Magyar forradalomról írt, a kötet címét adó tanulmány, levél Tamási Áronnak, valamint az események főszereplőinek, Nagy Imrének, de különösképpen Kádár Jánosnak (és kialakuló rendszerének) pontos jellemrajza.

A kötetet jelentőségét az író leánya, Németh Judit úgy foglalta össze a premieren, hogy, ha ötven vagy száz év múlva egy diák tudni akarja, milyen volt az 1956-os forradalom, és nem akar ezzel sok időt tölteni, a most megjelent könyv tanulmányát elolvassa, teljes képet kaphat a történésekből. Füzi László méltatásában elmondta, hogy a könyv olyan kiemelkedő munka, mely örökkön állni fog az időben. Az író emléket ápoló társaság vezetője számára az írások legfontosabb mondanivalója, hogy a nemzetben gondolkodó író miként azonosul a nemzet forradalmával.

Németh László: *A magyar forradalomról* (Nap Kiadó, Budapest, 2011., ár: 2500,- Ft)

Elek András

**Beszélgetés Diviki Sándorral
a 60-as évek vásárhelyi zenei életéről**

(Fotó: Donka Gábor)